

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

NACRT

PRIJEDLOG

ZAKONA O GNOJIVIMA I POBOLJŠIVAČIMA TLA
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, kolovoz 2003.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA O GNOJIVIMA I POBOLJŠIVAČIMA TLA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, sadržana je u odredbi članka 2 stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Propisi o gnojivima u nekim zapadnim zemljama u različitim formama susreću se još od prije 100 godina. Oni su također redovito obnavljani i proširivani kako bi pružili širi prostor za kontrolu koja je danas u uporabi. Međutim, evolucija zakonodavstva nije napredovala svugdje jednako i postoje mnoge zemlje koje imaju samo rudimente u kontroli ili je niti nemaju. Stoga ne iznenađuje da naprednije zemlje po proizvodnji i potrošnji gnojiva imaju i naprednije zakonodavstvo. Zanimljivo je istaknuti da je u 1959. proizvodnja gnojiva bila samo u Zapadnoj Europi, Sjevernoj Americi i Kini, Indiji i Japanu. Danas međutim 40-desetak godina kasnije imamo 100 zemalja koje imaju proizvodne kapacitete ali imaju znatno slabiju prateću zakonsku regulativu. Uzimajući za primjer Veliku Britaniju, zakonska regulativa u ovoj ili onoj formi na snazi je od 1890-tih. Naravno u to vrijeme proizvodi pokriveni tom regulativom znatno se razlikuju od današnjih. Razina informacija koja je pružana kupcu također je bila minimalna i odnosila se samo na opće informacije ne više od sadržaja aktivne tvari. Taj format je vjerojatno samo preslikan u druge Europske zemlje koje su razvile svoje vlastite zakonske propise u to vrijeme. Ono što se je razlikovalo bilo je u stvari vezano samo za uvođenje zakonskih propisa za gnojiva u pojedinoj zemlji. Polazeći od osnovne pretpostavke da je osnovna zadaća zakonodavstva zaštita potrošača, najveći dio regulative iz područja gnojiva i poboljšivača tla usmjeren je podjednako u dva pravca preko uvođenja standarda kvalitete i registracije (upisa u upisnik).

Prijedlog Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla polazi od ustavne odredbe prema kojoj su građani, državna, javna tijela i gospodarska tijela i udruge dužni, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i okoliša. Primjenom gnojiva i poboljšivača tla osiguravaju se uvjeti za povoljniji gospodarski razvitak, osigurava se racionalno gospodarenje i iskorištavanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta uz naročitu brigu o čuvanju prirodnih bogatstava koja uživaju posebnu zaštitu i od interesa su za Republiku Hrvatsku.

U procesu biljne proizvodnje bez primjene gnojiva neovisno o obliku nemoguć je uspješan uzgoj kultiviranih biljaka. Naime, prirodne zalihe hranjivih tvari u zemlji ne mogu se stalno iscrpljivati, a da se pri tom oduzete hranjive tvari ne nadoknade, odnosno da se ne izvrši gnojidba. Iako je, ovisno o kvaliteti tla, biološkim i tehničkim sredstvima moguće mobilizirati zalihe hranjiva u tlu i iscrpljivanje tla odgoditi ali ne i spriječiti.

Uloga gnojiva u širem smislu usko je vezana za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda u količinama dostatnim za prehranu čovječanstva, a imajući na umu i trend porasta populacije u svijetu. U tom pogledu 20. stoljeće je era u kojoj je posvemašnji tehnološki napredak u proizvodnji gnojiva i razvoj novih tehnologija u uzgoju bilja doprinosi unapređenju proizvodnje velike količine i razmjerno kvalitetne hrane. Unatoč tome više od 800 milijuna ljudi ili 13% svjetske populacije još uvijek nema dovoljno hrane. FAO smatra da se treba povećati proizvodnja hrane i predviđa da se 2/3 potrebnog povećanja proizvodnje može ostvariti boljim korištenjem kultiviranih tala uz primjenu gnojiva u količinama koje su blizu poznatih optimuma. Procjenjuje se tako da 80% poljoprivrednih površina u svijetu može postizati veći prinos ukoliko se poboljša status opskrbljenosti tla hranjivima. Primjena mineralnih gnojiva neophodna je u proizvodnji bilja, jer korisnim biljkama osigurava dovoljnu količinu hranjivih tvari, znatno povećava njihove prinose i kvalitetu, a pospješuje i poboljšava proizvodnu sposobnost tla. Međutim, nepravilna primjena gnojiva neovisno o tipu i obliku gnojiva može dovesti do negativnih učinaka na okoliš.

Promjene u poljoprivredi Republike Hrvatske u proteklih 10-15 godina dovele su do smanjene potrošnje mineralnih i organskih gnojiva. Načinom korištenja tla poljoprivreda utječe i na okoliš i izravno je vezana za intenzivnost proizvodnje odnosno uz potrošnju gnojiva po jedinici površine. Prema podacima FAO Republika Hrvatska je 41. zemlja od 141. zemlje u svijetu po potrošnji gnojiva po jedinici površine odnosno na 17. mjestu među 33. zemlje Europe. Također zemlje u okruženju prema FAO podacima bilježe trend pada potrošnje i proizvodnje gnojiva u posljednjih 10 godina, 1988.-1999. Isto tako udvostručen je uvoz gnojiva u razdoblju 1993.-1999. godine. Procijenjena potrošnja mineralnih gnojiva u Republici Hrvatskoj u 2000. godini iznosi 505.000,00 tona odnosno 160 kg gnojiva/ha poljoprivredne površine ili 253 kg/ha obradive površine. Podataka o prometu organskih gnojiva i poboljšivača tla u Republici Hrvatskoj nemamo već se koriste procjene na bazi broja grla stoke i u 2000. godini je procijenjena količina od 9.3 milijuna tona od čega je 2/3 goveđi gnoj.

U Republici Hrvatskoj područje gnojiva uređeno je slijedećim propisima:

-Zakon o kvaliteti, kontroli kvalitete i prometu mineralnih gnojiva

(«Narodne novine», br. 43/92) -pročišćeni tekst

-Pravilnik o minimalnim i maksimalnim sastojcima i o drugim osobinama pojedinih vrsta umjetnog gnojiva i o načinu ispitivanja umjetnog gnojiva («Narodne novine», br. 53/91, veza Službeni list SFRJ, br. 35/64 i 4/67),

- Pravilnik o registru umjetnih gnojiva i o deklariranju umjetnih gnojiva

(«Narodne novine», br. 53/91, veza Službeni list SFRJ, br. 36/64),

- Pravilnik o tehničkim normativima za rukovanje i skladištenje gnojiva u krutom stanju koja sadrže amonijev nitrat (Sl. SFRJ 55/91).

Trenutni propisi koji su na snazi, koriste i zakonodavstvo iz prijašnje zajedničke države SFRJ preuzete na osnovi Zakona o standardizaciji NN 53/91.

Zakon o kvaliteti, kontroli kvalitete i prometu umjetnih gnojiva («Narodne novine», br. 43/92)- pročišćeni tekst, uređuje područje kvalitete i prometa mineralnih gnojiva, međutim taj Zakon nije usklađen s direktivama Europske unije iz tog područja.

Glavni nedostaci odnosno neusklađenost važećeg Zakona u odnosu na pravne odredbe iz područja gnojiva i poboljšivača tla, a kojima EU daje prednost u procesu prilagodbe su slijedeći:

- Nema sustavnog niti jedinstvenog Zakona koji uređuje područje gnojiva

- Kvaliteta gnojiva veže se uz bivše JUS norme danas HRN norme, koje su tehnički zastarjele, ne odgovaraju današnjim mogućnostima proizvodnje a ni potrebama primjene u poljodjelstvu. Ove norme ne odgovaraju tzv. "NOVOM PRISTUPU" u europskoj normizaciji i jedine su takve vrste preostale na području država sastavnih dijelova bivše SFRJ. Navedene norme propisuju odstupanja od deklariranog sadržaja koja nisu u skladu s današnjim tehnološkim mogućnostima proizvodnje i mogućnostima odredivosti današnje analitike i mjerne opreme. One ne obrađuju pojam sekundarnih i mikrohraniva bez kojih je danas nemoguć pravilan i učinkovit uzgoj korisnih kultura.

-Problem koji se javlja u prikazu potrošnje mineralnih i organskih gnojiva u Republici Hrvatskoj je nedovoljno točna evidencija o prometu gnojiva na tržištu Republike Hrvatske.

S obzirom da je Republika Hrvatska, jedna od potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao i Privremenog sporazuma koji regulira trgovinska pitanja s Europskom unijom, iz toga proizlazi usklađivanje hrvatskog zakonodavstva iz područja gnojiva i poboljšivača tla, prema zahtjevima Europske unije u europsko zakonodavstvo. Iz toga proizlazi novi Prijedlog zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, koji je uvažio sve direktive Europske Unije, koje uređuju područje gnojiva.

- osnovna direktiva 76/116/EEC o približavanju zakonodavstva država članica u vezi s gnojivima i njene dopune,
- direktive 80/876 EEC, 88/183 EEC, 89/284 EEC, 89/530 EEC, 77/535 EEC, 79/138 EEC, 87/94 EEC, 87/566 EEC, 89/519 EEC, 82/501 EEC, 89/216 EEC.

Područje poboljšivača tla nije uređeno direktivama EU, nego je ostavljeno zemljama članicama da uredi svojim nacionalnim zakonima. Tako je kao osnovna podloga u izradi ovog Nacrta zakona za područje poboljšivača tla preuzet njemački Zakon sa svojim provedbenim aktima.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Prijedlog zakona uređuje kakvoću, kontrolu kakvoće, označavanje, promet i nadzor u prometu gnojiva i poboljšivača tla, te proizvodnju i nadzor organskih gnojiva i poboljšivača tla u Republici Hrvatskoj.

Ako mineralna gnojiva uz hranjiva sadržavaju i sredstva za zaštitu bilja, njihov promet i uporaba uređuje se po propisima koji uređuje zaštita bilja.

Podzakonskim aktima, koji će se donijeti na temelju Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, ugraditi će se europski standardi kakvoće i označavanja gnojiva u prometu.

Prijedlog zakona je usklađen prema novim prirodno znanstvenim i tehničkim spoznajama s obzirom na zahtjeve koje se postavljaju prema mineralnim gnojivima, organskim gnojivima, poboljšivačima tla, supstratima u poljoprivrednoj proizvodnji, a vodeći računa o načelu dobre poljoprivredne prakse.

Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla zajedno s podzakonskim aktima uređivati će slijedeća pitanja:

- kakvoću gnojiva i poboljšivača tla
- razvrstavanje gnojiva i poboljšivača tla
- označavanje i promet gnojiva i poboljšivača tla
- označavanje oznakom «EC FERTILIZER»
- način označavanja i pakiranja gnojiva i poboljšivača tla
- uvjete skladištenja i način rukovanja gnojivima i poboljšivačima tla
- načela dobre poljoprivredne prakse
- kontrola kakvoće gnojiva i poboljšivača tla
- metode uzorkovanja i metode analize gnojiva i poboljšivača tla
- upravni i inspekcijski nadzor
- nadzor nad gnojivima i poboljšivačima tla u prometu.

- Novim Prijedlogom zakona kakvoća se utvrđuje provedbenim propisima navedenim uz članak 4. kojima je u potpunosti preuzeta kakvoća mineralnih gnojiva propisana EU smjernicama, a kakvoća organskih gnojiva i poboljšivača tla zakonskim propisima koji su sada na snazi u Saveznoj Republici Njemačkoj.

-Novim Prijedlogom zakona regulirani su proizvodi kao organska gnojiva i poboljšivači tla.

-Novim Prijedlogom zakona ukida se pojam malog pakiranja “za domaćinstvo” i njegova iznimka u smislu upisa u registar odnosno upisnik. Novim prijedlogom (čl.8) sva se gnojiva upisuju u upisnik pod određenim uvjetima i dobivaju rješenje Ministarstva za stavljanje u promet. Iznimke su određene čl. 9.

-Novim Prijedlogom zakona utvrđen je pojam ovlaštenih laboratorija i uvjeta koje oni moraju zadovoljiti da bi mogli obavljati tu djelatnost.

- Također se prvi puta govori o pojmu dobre stručne primjene kojim se osigurava da gnojiva uz pravilnu i pravovremenu primjenu služe svrsi uporabe. Za praćenje ovog područja predviđeno je Povjerenstvo sastavljeno od stručnjaka raznih struka vezanih uz ovo područje. Ovo rješenje predstavlja korak naprijed u očuvanju okoliša.

Predlagatelj Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla proučio je zakonodavni sustav iz tog područja Njemačke, Austrije, Slovenije i direktive Europske unije, koje uređuju područje gnojiva i poboljšivača tla.

Države članice propisuju kakvoću i označavanje te jedinstvene metode uzorkovanja i analize gnojiva i poboljšivača tla. Dozvole za promet mineralnih gnojiva se ne izdaju i ne zahtijevaju dodatne analize. Nadzor obavljaju samo službenom kontrolom u prometu. Za odgovarajuću kakvoću i označavanje mineralnih gnojiva odgovoran je proizvođač.

Ovim Prijedlogom zakona i njegovim podzakonskim aktima stvorit će se zakonski preduvjeti za povezivanje i uključivanje u promet mineralnih gnojiva u Europskoj Uniji kada Republika Hrvatska bude članica Europske Unije.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao i Privremenog sporazuma koji regulira trgovinska pitanja s Europskom unijom, Hrvatska je preuzela obvezu harmonizirati svoje zakonodavstvo, te provedbu istog.

Prihvatanjem predloženog Zakona uklonili bi se nedostaci u postojećem Zakonu glede temeljnih neusklađenosti s propisima Europske Unije te stvorili jedinstveni uvjeti za promet gnojiva i poboljšivača tla u Republici Hrvatskoj i Europskoj Uniji.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Usvajanjem prijedloga Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, iz državnog proračuna trebalo bi osigurati jedno radno mjesto službenika, koji bi pratio zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj i radio na provođenju tog Zakona. Sredstva su planirana u proračunu za 2003. godinu.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbama članaka 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog Sabora («Narodne novine» br. 62/02). predviđena je mogućnost da Zakon može biti donesen po hitnom postupku ukoliko to, između ostalog, zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi. Imajući u vidu, da ovaj prijedlog Zakona predstavlja usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske Unije te da je donošenjem istog predviđeno Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O GNOJIVIMA I POBOLJŠIVAČA TLA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O GNOJIVIMA I POBOLJŠIVAČIMA TLA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se kakvoća, kontrola kakvoće, označavanje, promet i nadzor u prometu gnojiva (mineralnih i organskih) i poboljšivača tla te proizvodnja i nadzor organskih gnojiva i poboljšivača tla.

(2) Ako mineralna gnojiva uz hranjiva sadrže i sredstva za zaštitu bilja, njihov promet i uporaba uređuje se propisima koji uređuju zaštitu bilja.

(3) U smislu ovog Zakona gnojiva se ne smatraju tvari koje su pretežno određene da štite biljke od štetnih organizama i bolesti, te tvari koji utječu na životni razvoj biljaka, a pri tom ne služe ishrani biljaka.

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. "gnojiva" jesu tvari čija je glavna namjena ishrana biljaka.
2. "mineralno (anorgansko) gnojivo" jest gnojivo u kojem su prijavljena hranjiva u obliku anorganskih soli dobivenih ekstrakcijskim i/ili fizikalnim i/ili kemijskim industrijskim postupcima.
3. "organsko gnojivo" jesu organske tvari uglavnom biljnog i/ili životinjskog podrijetla, koje se dodaju u tlo s osnovnom namjenom ishrane bilja.
4. „poboljšivač tla“ jesu tvari dodane u tlo s osnovnom namjenom poboljšavanja fizikalnih i/ili kemijskih svojstava i/ili biološke aktivnosti tla.
5. „proizvodnja“ je dobivanje (tehnološki proces), obrada, prerada, miješanje i ostale pripreme organskih gnojiva i poboljšivača tla.
6. „promet“ je trgovina na veliko i malo gnojiva i poboljšivača tla.
7. „partija gnojiva i poboljšivača tla“ jest:
 - u proizvodnji: količina koja je proizvedena istim tehnološkim postupkom, pod istim uvjetima, utvrđene propisane kakvoće,
 - u prometu: količina za koju je proizvođač u vrijeme otpreme utvrdio istu kakvoću,
 - pri uvozu: količina određene vrste gnojiva i poboljšivača tla koja je uvezena istim prijevoznim sredstvom, jednake određene kakvoće i podrijetla.

Članak 3.

(1) U Republici Hrvatskoj dozvoljen je promet gnojivima i poboljšivačima tla koji odgovaraju kakvoći i drugim uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju njega.

(2) Razvrstavanje gnojiva i poboljšivača tla prema tipovima s rječnikom njihovih pojmova propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar).

II. KAKVOĆA, OZNAČAVANJE I PROMET GNOJIVA I POBOLJŠIVAČA TLA

Članak 4.

- (1) Gnojiva i poboljšivači tla mogu biti u prometu ako ispunjavaju propisane uvjete glede najmanjih zahtjeva kakvoće, ako su označena na propisani način te ako pravilnom uporabom ne ugrožavaju plodnost tla, zdravlje ljudi i životinja te okoliš.
- (2) Gnojiva i poboljšivači tla moraju biti odgovarajuće kakvoće odnosno sadržavati određeni najmanji sadržaj hranjiva, imati odgovarajuća kemijska, fizička, fiziološka, mehanička i druga svojstva te ne smiju sadržavati veće količine štetnih tvari od dozvoljenih.
- (3) Mineralna gnojiva koja ispunjavaju propisane uvjete o kakvoći gnojiva za promet na području Europske unije mogu se u prometu označiti oznakom "EC FERTILIZER".
- (4) Kakvoću gnojiva i poboljšivača tla iz stavka 2. i 3. ovoga članka te proizvodnju organskih gnojiva i poboljšivača tla propisuje ministar.

Članak 5.

- (1) Kakvoća gnojiva i poboljšivača tla označava se deklaracijom.
- (2) Gnojiva i poboljšivači tla moraju odgovarati kakvoći navedenoj u deklaraciji.
- (3) Deklaracija za gnojiva i poboljšivače tla u prometu mora sadržavati sljedeće podatke:
 - naziv i sjedište proizvođača odnosno uvoznika,
 - trgovačko ime gnojiva ili poboljšivača tla,
 - oznaku "EC FERTILIZER" ako gnojivo ispunjava uvjete za tu oznaku,
 - broj rješenja kojim se dozvoljava stavljanje u promet gnojiva i poboljšivača tla ako ne udovoljavaju uvjetima za označavanje "EC FERTILIZER",
 - naziv i tip gnojiva ili poboljšivača tla,
 - naziv, tip i sadržaj hranjiva,
 - naziv i sadržaj drugih tvari koje gnojivo i poboljšivač tla sadržava,
 - neto težinu odnosno volumen gnojiva i poboljšivača tla,
 - način rukovanja i skladištenja.
- (4) Ako se gnojiva i poboljšivači tla stavljaju u promet kao pakovine, podaci iz stavka 3. ovoga članka moraju biti otisnuti na ambalaži ili neodvojivo pričvršćeni za ambalažu.
- (5) Ako su gnojiva i poboljšivači tla u prometu u rasutom stanju, podaci iz stavka 3. ovoga članka moraju biti navedeni u pratećoj dokumentaciji.
- (6) Podaci na ambalaži i u pratećoj dokumentaciji moraju biti navedeni jasno, čitljivo i na hrvatskom jeziku tako da se ne mogu izbrisati ili odstraniti.
- (7) Način označavanja i pakiranja gnojiva i poboljšivača tla propisuje ministar.

Članak 6.

Za svaku partiju proizvedenog i uvezenog gnojiva i poboljšivača tla proizvođač mora voditi laboratorijsku evidenciju.

Članak 7.

- (1) Gnojiva i poboljšivači tla u prometu moraju se skladištiti u uvjetima koji osiguravaju održavanje njihove kakvoće i mogućnost korištenja u poljoprivrednoj proizvodnji.
- (2) Uvjete skladištenja i način rukovanja gnojivima i poboljšivačima tla u cilju očuvanja njihove kakvoće propisuje ministar.

Članak 8.

- (1) Gnojiva i poboljšivače tla mogu proizvoditi pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje djelatnosti proizvodnje gnojiva i/ili poboljšivača tla (u daljnjem tekstu: proizvođači) po propisima o trgovačkim društvima odnosno po propisima obrta.
- (2) Gnojiva i poboljšivači tla koja se proizvode u Republici Hrvatskoj ili se uvoze, prije prvog stavljanja u promet moraju biti upisana u upisnike sukladno ovom Zakonu.
- (3) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) vodi sljedeće upisnike:
 - Upisnik gnojiva
 - Upisnik poboljšivača tla.
- (4) Ministarstvo donosi rješenje o upisu u upisnike iz stavka 3. ovog članka ako gnojivo i/ili poboljšivač tla odgovara jednom od propisanih tipova gnojiva i poboljšivača tla.
- (5) Uvjete i potrebite dokaze za upis ili brisanje iz upisnika iz stavka 3. ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja upisnika propisuje ministar.
- (6) Popis gnojiva i poboljšivača tla na temelju pravomoćnog rješenja iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 9.

- (1) U upisnike iz članka 8. ovoga Zakona ne upisuju se:
 1. gnojiva i poboljšivači tla namijenjeni izvozu,
 2. gnojiva i poboljšivači tla koji se koriste u znanstveno-istraživačke svrhe u za to potrebnim količinama,
 3. mineralna gnojiva koja su iz posebnih razloga, u određenoj količini i na određeno razdoblje stavljena u promet na tržištu Republike Hrvatske.
- (2) Za gnojiva i poboljšivače tla iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka proizvođač odnosno uvoznik dužan je Ministarstvu dostaviti prijavu čiji sadržaj i dokumente koji se uz nju prilažu propisuje ministar.
- (3) Razlog iz stavka 1. točke 3. ovog članka je probna proizvodnja i ostatak od izvoza.
- (4) Gnojiva iz stavka 1. točke 3. ovoga članka moraju zadovoljiti uvjete iz stavaka 1. i 2. članka 4. ovoga Zakona i moraju na omotu imati otisnuto: „proizvedeno prema proizvođačkoj specifikaciji“ te moraju udovoljiti kakvoći navedenoj u proizvođačkoj specifikaciji.
- (5) Za stavljanje u promet gnojiva iz stavka 1. točke 3. ovoga članka Ministarstvo proizvođaču izdaje rješenje.

Članak 10.

- (1) Ministarstvo vodi evidenciju o prometu gnojiva i poboljšivača tla.
- (2) Proizvođači odnosno uvoznici gnojiva i poboljšivača tla dužni su do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu dostaviti Ministarstvu podatke o prometu gnojiva i poboljšivača tla.
- (3) Način prikupljanja podataka i način vođenja evidencije o prometu gnojiva i poboljšivača tla propisuje ministar.

Članak 11.

- (1) Gnojiva se moraju koristiti u skladu s načelima dobre poljoprivredne prakse što podrazumijeva obavljanje gnojidbe određenom vrstom i količinom gnojiva u skladu s potrebama biljaka i tla, uzevši pri tom u obzir raspoložive hranjive tvari u tlu, organsku tvar tla, klimatske uvjete područja i uvjete sjetve i sadnje.
- (2) Ministar će pobliže odrediti načela dobre poljoprivredne prakse iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 12.

- (1) Za praćenje učinkovitosti i stanja u području proizvodnje i primjene gnojiva i poboljšivača tla, za davanje stručnih mišljenja i prijedloga u ovom području u Ministarstvu se osniva Povjerenstvo za gnojiva i poboljšivače tla.
- (2) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka rješenjem imenuje ministar iz redova stručnjaka i znanstvenika iz područja proizvodnje i primjene gnojiva i poboljšivača tla.

III. KONTROLA KAKVOĆE GNOJIVA I POBOLJŠIVAČA TLA

Članak 13.

Proizvođači gnojiva i poboljšivača tla dužni su provoditi kontrolu njihove kakvoće u proizvodnji i otpremi.

Članak 14.

- (1) Analizu kakvoće gnojiva i poboljšivača tla u cilju utvrđivanja kakvoće i upisa u upisnike iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona obavljaju ovlaštene pravne osobe (u daljnjem tekstu: ovlaštene laboratoriji) na temelju rješenja Ministarstva.
- (2) Uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.
- (3) Analize gnojiva i poboljšivača tla i njihovo uzorkovanje u svrhu utvrđivanja kakvoće provodi se po jedinstvenim metodama.
- (4) Metode iz stavka 3. ovoga članka i dozvoljena odstupanja propisuje ministar.

IV. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 15.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.
- (2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo (u daljnjem tekstu: poljoprivredna inspekcija).
- (3) Poslove inspeksijskog nadzora iz nadležnosti poljoprivredne inspekcije provode poljoprivredni inspektori.
- (4) Inspeksijski nadzor koji se odnosi na označavanje gnojiva i poboljšivača tla prema odredbama članka 5. stavka 3. i 4. ovoga Zakona u robnim kućama provode i gospodarski inspektori Državnog inspektorata sukladno ovom Zakonu.
- (5) Državni inspektorat je dužan izvješćivati jedanput mjesečno Ministarstvo o izvršenom nadzoru, utvrđenim nepravilnostima i poduzetim mjerama.

Članak 16.

- (1) Poslove poljoprivrednog inspektora može obavljati diplomirani inženjer poljoprivrede, s položenim državnim stručnim ispitom za poljoprivrednog inspektora i s najmanje pet (5) godina radnog iskustva u struci.
- (2) Program posebnog dijela državnoga stručnog ispita iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 17.

- (1) Poljoprivredni inspektor ima službenu iskaznicu i znak kojim dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.
- (2) Obrazac iskaznice i izgled znaka te način izdavanja i vođenja evidencije o službenim iskaznicama i znakovima propisuje ministar.

Članak 18.

- (1) Poljoprivredna inspekcija obavlja sljedeće poslove:
 1. nadzire kakvoću gnojiva i poboljšivača tla kod proizvođača, uvoznika i u prometu,
 2. uzima uzorke gnojiva i poboljšivača tla iz skladišta, prijevoznih sredstava i iz drugih mjesta te ih dostavlja na analizu ovlaštenom laboratoriju,
 3. provjerava da li su gnojiva i poboljšivači tla označeni na propisani način,
 4. pregledava poslovne knjige i druge isprave, ako je to potrebno radi kontrole kakvoće gnojiva i poboljšivača tla,
 5. određuje vremenski rok u kojem je proizvođač ili uvoznik obavezan otkloniti nedostatke u pogledu kakvoće,
 6. zabranjuje promet i korištenje gnojiva i poboljšivača tla ako ne odgovara deklariranoj kakvoći ili sadrži veće količine štetnih tvari od dozvoljenih,
 7. naređuje izmjenу deklaracije, ako utvrdi da gnojiva i poboljšivači tla nisu deklarirane kakvoće,
 8. nadzire primjenu gnojiva i poboljšivača tla,
 9. izvješćuje nadležna tijela državne uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenog postupka ako sama nije ovlaštena izravno postupiti,
 10. kontrolira rad ovlaštenih laboratorija koji obavljaju analizu gnojiva i poboljšivača tla, pregledava njihove laboratorijske knjige i izdane isprave o kakvoći te provjerava pridržavanje jedinstvenih metoda prilikom obavljanja analiza,
 11. prikuplja podatke i obavijesti od odgovornih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba kad je to potrebno za obavljanje poslova,
 12. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,
 13. poduzima i druge mjere i radnje propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Članak 19.

- (1) Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru poljoprivrednog inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uvjete za nesmetani rad.

(2) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na zahtjev poljoprivrednog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora.

(3) Rok iz stavka 2. ovoga članka mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Članak 20.

(1) Poljoprivredni inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora vodi postupak, sastavlja zapisnik i donosi rješenje kad je za to ovlašten ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

(2) Poljoprivredni inspektor obavlja inspekcijski nadzor bez prethodne najave, ali je prije početka obavljanja nadzora obavezan o svojoj nazočnosti izvijestiti odgovornu osobu u pravnoj osobi, odnosno fizičku osobu kod koje treba obaviti inspekcijski nadzor.

(3) Ukoliko je odgovorna osoba iz stavka 2. ovoga članka odsutna poljoprivredni će inspektor obaviti nadzor u nazočnosti djelatnika kojeg je zatekao na radu u pravnoj ili fizičkoj osobi.

(4) O izvršenom inspekcijskom nadzoru i o utvrđenom stanju, kao i o podacima i obavijestima dobivenim kod obavljanja inspekcijskog nadzora, poljoprivredni inspektor sastavlja zapisnik čiji jedan primjerak uručuje stranci.

(5) Na postupak poljoprivrednog inspektora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 21.

(1) Ako poljoprivredni inspektor u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propisi doneseni na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.

(2) Poljoprivredni inspektor donijet će rješenje iz stavka 1. ovoga članka bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora.

(3) Protiv rješenja poljoprivrednog inspektora može se u roku od 15 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba povjerenstvu kojeg imenuje ministar.

Članak 22.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor može privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu.

(2) O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda.

Članak 23.

(1) U postupku nadzora nad prometom gnojiva i poboljšivača tla inspektor uzima uzorak, kojeg se razdijeli na dva jednaka dijela – jedan dio uzorka šalje se u ovlaštenu laboratorij, koji u roku od 15 dana od prijema uzorka izvrši analizu i inspektor pošalje rezultate analize. Drugi dio uzorka inspektor čuva za potrebe ponovne analize.

(2) Analizu gnojiva i poboljšivača tla u inspekcijske svrhe vrše ovlaštene laboratoriji.

(3) Ako se stranka u postupku nadzora ne slaže s nalazom analize, može u roku od 15 dana od prijema nalaza analize zahtijevati ponovnu analizu, koja se vrši u drugom ovlaštenom laboratoriju.

(4) Ponovnu analizu uzorka može zahtijevati i inspektor.

(5) Nalaz ponovne analize je konačan i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

(6) Podrobnije uvjete o načinu uzimanja uzoraka propisuje ministar.

Članak 24.

(1) Ako se analizom u inspekcijske svrhe utvrdi da gnojiva i poboljšivači tla nisu deklarirane, odnosno prema proizvođačkoj specifikaciji navedene kakvoće, poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje o zabrani prometa navedenog gnojiva i poboljšivača tla.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, poljoprivredni inspektor će rješenjem dopustiti promet gnojiva i poboljšivača tla ukoliko ono odgovara određenoj kakvoći, iste vrste s manjim sadržajem aktivnih hranjiva, uz obvezu da proizvođač odnosno uvoznik, izmjeni deklaraciju odnosno proizvođačku specifikaciju prema utvrđenim rezultatima analize u inspekcijske svrhe.

Članak 25.

(1) Troškove analize u inspekcijske svrhe snose:

1. proizvođač odnosno uvoznik koji je gnojiva i poboljšivače tla deklarirao i stavio u promet, ako se analizom u inspekcijske svrhe utvrdi da nisu deklarirane kakvoće odnosno prema proizvođačkoj specifikaciji navedene kakvoće,
2. Ministarstvo, čiji je poljoprivredni inspektor u redovnoj kontroli poslao uzorak na analizu, ako se analizom u inspekcijske svrhe utvrdi da gnojiva i poboljšivači tla jesu deklarirane odnosno prema proizvođačkoj specifikaciji navedene kakvoće,
3. osoba na čiji je zahtjev poslan uzorak na analizu, ako se analizom u inspekcijske svrhe utvrdi da gnojiva i poboljšivači tla jesu deklarirane odnosno prema proizvođačkoj specifikaciji navedene kakvoće.

V. KAZNE NE ODREDBE

Članak 26.

(1). Novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako proizvodi, uvozi i stavlja u promet gnojiva i/ili poboljšivače tla koji ne udovoljavaju propisanoj kakvoći (članak 4.),
2. ako stavlja u promet gnojiva i/ili poboljšivače tla koji nemaju kvalitetu označenu na deklaraciji (članak 5. stavak 1.),
3. ako stavlja u promet gnojiva i/ili poboljšivače tla koje nisu označeni na propisani način (članak 5. stavak 3., članak 9. stavak 4.),
4. ako gnojiva i/ili poboljšivače tla drži u uvjetima koji ne osiguravaju održavanje njihove kakvoće (članak 7.),
5. ako stavlja u promet gnojiva i/ili poboljšivače tla a za to nema rješenje Ministarstva (članak 8. stavak 4., članak 9. stavak 5.),
6. ako analizu gnojiva i/ili poboljšivača tla ne obavlja po jedinstvenim metodama (članak 14. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 6. ovog članka pravnoj osobi može se uz kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja analize gnojiva i poboljšivača tla u trajanju od jedne do dvije godina.

Članak 27.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako za svaku partiju proizvedenog i/ili uvezenog gnojiva i poboljšivača tla ne vodi laboratorijsku evidenciju (članak 6),

2. ako Ministarstvu ne dostavi podatke iz članka 10. ovoga Zakona,

3. ako koristi gnojiva suprotno načelima dobre poljoprivredne prakse (članak 11.),

4. ako poljoprivrednom inspektor ne omogući obavljanje nadzora, ne pruži potrebne podatke i obavijesti te ne osigura uvjete za nesmetani rad (članak 19. stavak 1.),

5. ako na zahtjev poljoprivrednog inspektora u određenom roku ne dostavi ili pripremi podatke i materijale koji su mu potrebni za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora (članak 19. stavak 2.),

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 3.000,00 do 5.000,00 kuna.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(1) Propise koje je ovlašten donijeti prema odredbama ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi donijeti na temelju Zakona iz članka 31. ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Najkasnije do 01. siječnja 2005. godine Ministarstvo će od ureda državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno upravnog tijela Grada Zagreba, nadležnih za poslove poljoprivredne inspekcije, preuzeti obavljanje inspekcijskih poslova u prometu i potrošnji mineralnih gnojiva kao i određeni broj državnih službenika zatečenih na tim poslovima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, a srazmjerno opsegu preuzetih poslova.

(2) Do preuzimanja poslova iz stavka 1. ovoga članka uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove poljoprivredne inspekcije, nastaviti će obavljati inspekcijske poslove u prometu i potrošnji mineralnih gnojiva s djelokrugom određenim do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) S danom preuzimanja poslova i državnih službenika iz stavka 1. ovoga članka, uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno upravno tijelo

Grada Zagreba, nadležni za poslove poljoprivredne inspekcije, prestaju s obavljanjem inspekcijskih poslova u prometu i potrošnji mineralnih gnojiva.

Članak 30.

Gnojiva koja su proizvedene i registrirana po propisima iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona ostat će u prometu do isteka roka njihove uporabe.

Članak 31.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o kvaliteti, kontroli kvalitete i prometu mineralnih gnojiva ("Narodne novine", broj 1/75, broj 47/89, broj 39/92 i broj 43/92.- pročišćeni tekst).

Članak 32.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE NACRTA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O GNOJIVIMA I POBOLJŠIVAČIMA TLA

Uz članak 1.

Odredbama članka 1. Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla određeno je što Zakon uređuje u smislu kakvoće, kontrole kakvoće, označavanja, prometa i nadzora u prometu gnojiva i poboljšivača tla, te proizvodnju i nadzor organskih gnojiva i poboljšivača tla u Republici Hrvatskoj. Ako mineralna gnojiva uz hranjiva sadržavaju sredstva za zaštitu bilja, njihov promet i uporabu uređuje se po propisima iz zaštite bilja. U dosadašnjem Zakonu nije bilo uređeno područje poboljšivača tla i organskih gnojiva. S obzirom na nove prirodnotehničke i znanstvene spoznaje u svijetu, primjena poboljšivača tla i organskih gnojiva, zauzima značajnu ulogu u primjeni poljoprivredne proizvodnje.

Uz članak 2.

Navedenim odredbama određene su definicije odnosno izrazi: gnojiva, mineralno (anorgansko) gnojivo, organsko gnojivo, poboljšivač tla, proizvodnja, promet, partija, koje u smislu ovog Zakona imaju značenje.

Uz članak 3.

Odredbama ovoga članka regulirano je stavljanje u promet gnojiva i poboljšivača tla, koji odgovaraju kakvoći i drugim uvjetima propisanim ovim Zakonom te njegovim podzakonskim aktima. Ministar poljoprivrede i šumarstva propisat će razvrstavanje gnojiva i poboljšivača tla u tipove i rječnik pojmova sukladno odgovarajućim HRN ISO 7851 normi. Shema razvrstavanja uključuje objašnjenje značenja svakog naslova i točno svrstava svako gnojivo ili poboljšivač tla u odgovarajuću skupinu. Gnojiva se razvrstavaju prema tipu, broju hranjiva, sadržaju hranjiva, agregatnom stanju, topivosti hranjiva, zahtjevima sigurnosti kod rukovanja i skladištenja.

Uz članak 4.

Odredbama članka 4. propisani su uvjeti koje moraju udovoljiti gnojiva i poboljšivači tla u prometu. Sukladno Europskoj direktivi propisani su uvjeti kakvoće u prometu gnojiva. Sva mineralna gnojiva koja ispunjavaju te uvjete mogu se označiti oznakom «EC FERTILIZER». Kakvoću gnojiva i poboljšivača tla propisuje ministar. Gnojiva i poboljšivači tla moraju biti odgovarajuće kakvoće, a pod tim pojmom podrazumijevamo najmanji sadržaj hranjiva, odgovarajuća kemijska, fizička, fiziološka, mehanička i druga svojstva i ne smiju sadržavati veće količine štetnih tvari od dozvoljenih. Odredbe ovog članka sukladne su direktivama Europske unije.

Uz članak 5.

Odredbama članka 5. propisuje se deklariranje gnojiva i poboljšivača tla, sadržaj deklaracije u prometu gnojiva i poboljšivača tla. Način označavanja i pakiranja gnojiva i poboljšivača tla propisuje ministar. Odredbe ovog članka sukladne su direktivama Europske unije.

Uz članak 6.

Odredbama članka 6. propisano je da za svaku partiju gnojiva i poboljšivača tla, proizvođač mora voditi laboratorijsku evidenciju.

Uz članak 7.

Odredbama članka 7. uređeno je područje skladištenja, rukovanja gnojivima i poboljšivačima tla u cilju očuvanja kakvoće. Uvjete skladištenja i način rukovanja gnojivima i poboljšivačima tla a u cilju očuvanja kakvoće propisat će ministar.

Uz članak 8.

Odredbama članka 8. propisuje se obveza upisa u Upisnik gnojiva i Upisnik poboljšivača tla. Uvjete kojima treba udovoljiti za upis u upisnike, te sadržaj, način i oblik vođenja upisnika propisuje ministar. U Republici Hrvatskoj gnojiva i poboljšivači tla prije stavljanja u promet moraju biti upisana u upisnik Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Prvi put se ovim zakonom uređuje odobrenje za tipove gnojiva i poboljšivača tla, sukladno direktivama EU.

Uz članak 9.

Odredbama članka 9. utvrđuju se iznimke od članka 8. određuje se koja gnojiva i poboljšivači tla se ne upisuju u upisnike. U tim odredbama daje se mogućnost istraživačkim organizacijama, koje su registrirane za istraživačku djelatnost, da za namjene istraživanja, mogu uvoziti i koristiti besplatne uzorke gnojiva i poboljšivača tla u primjerenim i ograničenim količinama bez upisa u upisnik. Odobrenje za primjenu ovog članka proizvođač odnosno uvoznik mora zatražiti od Ministarstva uz odgovarajuću prijavu.

Uz članak 10.

Ovaj članak propisuje vođenje evidencije o prometu gnojiva i poboljšivača tla, te obvezu proizvođača i uvoznika da Ministarstvu dostavlja podatke koje količine gnojiva i poboljšivača tla je stavio u promet u prethodnoj godini.

Uz članak 11.

Odredbe članka 11. definiraju načelo dobre poljoprivredne prakse. Ministar će posebnim propisima odrediti načela dobre poljoprivredne prakse. Načela dobre poljoprivredne prakse podrazumijevaju primjenu gnojidbe prema tipu, količini i vremenu u skladu s potrebama biljaka i tla, uzevši pri tome u obzir hranjive tvari koje se nalaze u tlu, organsku supstancu kao i uvjete područja i sadnje.

Potrebe biljaka za hranjivim tvarima određuje se prema mogućnostima prinosa biljaka u uvjetima dotičnog područja i sadnje kao i prema zahtjevima koji se postavljaju na kakvoću proizvoda.

Uz članak 12.

Odredba ovog članka propisuje osnivanje Povjerenstva za gnojiva i poboljšivače tla čija je uloga praćenje razvoja, davanja stručnih mišljenja i prijedloga u području proizvodnje i primjene gnojiva i poboljšivača tla.

Uz članak 13.

Odredba članka 13. određuje da su proizvođači gnojiva i poboljšivača tla dužni provoditi kontrolu kakvoće gnojiva i poboljšivača tla u proizvodnji i otpremi.

Uz članak 14.

Odredbama članka 14. definiran je pojam ovlaštenih laboratorija koji utvrđuju i provjeravaju kakvoću gnojiva i poboljšivača tla. Ministar propisuje uvjete koje moraju udovoljiti ovlaštene pravne osobe, jedinstvene metode analize i metode uzorkovanja, dozvoljena odstupanja za gnojiva i poboljšivače tla.

Uz članak 15. do 25.

Navedenim odredbama članka propisuje se inspekcijski i upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona. Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo. Odredbama članka 18. do 24. propisani su poslovi poljoprivredne inspekcije i njihova ovlaštenja u provođenju inspekcijskog nadzora u postupku kontrole kakvoće gnojiva i poboljšivača tla, a u robnim kućama nadzor nad označavanjem gnojiva i poboljšivača tla provode i gospodarski inspektori Državnog inspektorata.

Članak 25. određuje plaćanje troškova analize u inspekcijske svrhe.

Uz članak 26. do 27.

Ovim odredbama propisuju se prekršaji i određuju novčane kazne za prekršitelje. Različitom novčanom kaznom kažnjavaju se pravne i fizičke osobe zbog prekršaja.

Uz članak 28. do 32.

Odredbama ovih članaka propisuju se rok za donošenja podzakonskih akata na osnovu ovog Zakona kao i nadležnosti u provođenju inspekcijskog nadzora u prijelaznom razdoblju. Također se određuje da će gnojiva proizveden po odredbama staroga Zakona ostati u prometu do isteka roka njihove valjanosti. Člankom 32. određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.